

“Kocaeli PTT Başmüdürlüğü, Dilovası Merkez PTT Müdürlüğü dağıtıcısı olarak görev yapmakta olan davacı tarafından, hakkında verilen 10 ay hapis cezasının kesinleşmesi üzerine, işe giriş koşullarını kaybettiği ileri sürülerek sözleşmesinin feshine ilişkin 16.11.2012 tarihli ve 28 (toplantı no:428) sayılı işlemin iptali istemiyle Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi’ne karşı açılan dava sonucunda, Kocaeli 1. İdare Mahkemesi’nin 08/01/2014 tarihli ve E:2013/511, K:2014/4 sayılı kararı ile, davacı hakkında 10 ay hapis cezası verildiği, hükmedilen bu cezanın kesinleştiği ve infazına da başlanıldığı, davacının işe giriş koşullarından birini kaybettiği, dolayısıyla da işe giriş koşullarından birini kaybeden davacının sözleşmesinin feshine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddi yolunda verilen kararın temyizden incelenmesi istemi üzerine oluşturulan dosya, Danıştay Onikinci Dairesince, dava konusu sözleşme feshi işleminin dayanağı olan 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Karaname’nin “İşe Alınacaklarda Aranılacak Şartlar” başlıklı 7. maddesinin (c) bendinde yer verilen “taksirli suçlar hariç olmak üzere, ağır hapis veya 6 aydan fazla hapis veyahut affa uğramış olsalar bile Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla, zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından dolayı hükümlü bulunmamaları” hükmündeki “6 aydan fazla” ibaresinin Anayasaya uygunluğu yönünden incelendi; gereği düşünüldü:

Mahkemenin “davanın reddine” ilişkin kararının davacı tarafından, temyiz edilerek bozulması istenen davada, Danıştay Onikinci Dairesinin davaya bakmakta olan mahkeme konumuna sahip olduğu açıktır.

Anılan 399 sayılı KHK’nın “İşe Alınacaklarda Aranılacak Şartlar” başlıklı 7. maddesinin (c) bendinde yer verilen “6 aydan fazla” ibaresinin Anayasa’ya aykırı olduğu kanaati ile incelenmesi ve iptali için Anayasa Mahkemesi’ne başvurulması Dairemizce gerekli görülmüştür.

Dayanılan Anayasa Kuralı:

Madde 10 - Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.

Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun davranmak zorundadır.

İtiraz Edilen Yasa Kuralı:

İtirazen iptali istenen 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Karaname'nin İşe Alınacaklarda Aranılacak Şartlar başlıklı 7. maddesinin (c) bendinde "taksirli suçlar hariç olmak üzere, ağır hapis veya 6 aydan fazla hapis veyahut affa uğramış olsalar bile Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla, zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından dolayı hükümlü bulunmamaları gerekir..." hükmüne yer verilmiştir.

Yasa Kuralının Dayanılan Anayasa Kuralına Uygunluğu:

Anayasa'nın 10. maddesinde, " Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun davranmak zorundadır." denilmektedir.

Bu yasak, birbirinin aynı durumda olanlara aynı kuralların uygulanmasını, ayrıcalıklı kişi ve topluluklar yaratılmasını engellemektedir. Aynı durumda olanlar için farklı düzenleme eşitliğe aykırılık oluşturur. Anayasanın amaçladığı eşitlik, mutlak ve eylemli eşitlik değil hukuksal eşitliktir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar ayrı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'nın öngördüğü eşitlik ilkesi çiğnenmiş olmaz. Başka bir anlatımla kişisel nitelikleri ve durumları özdeş olanlar arasında değişik uygulamalar yapılamaz.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48/A-5 maddesinde, "Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak" hükmüne yer verilmiştir.

399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Karaname'nin "İşe Alınacaklarda Aranılacak Şartlar" başlıklı 7. maddesinin (c) bendinde, "taksirli suçlar hariç olmak üzere, ağır hapis veya 6 aydan fazla hapis veyahut affa uğramış olsalar bile..." hükmüne yer verilmiştir.

Her ne kadar, 399 sayılı Kanun Hükmünde Karaname Kapsamında sözleşmeli personel statüsünde istihdam edilenler ile 657 sayılı Yasa kapsamında istihdam edilen diğer kamu görevlileriyle aynı konum ve statüde olmadığı, farklı statüde olan kamu görevlilerine farklı hükümler uygulanmasının doğal olduğu, dolayısıyla ortada eşitlik ilkesine aykırı bir

durum bulunmadığı düşünülebilir ise de, aynı kurumda görevli ve aynı işi yapan iki kamu görevlisinden 657 sayılı Yasa kapsamında istihdam edilenin ceza mahkemesince yapılan yargılamada 10 ay hapis cezası alması ile 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında sözleşmeli personel statüsünde istihdam edilenin 10 ay hapis cezası alması ile 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında sözleşmeli personel statüsünde istihdam edilenin 10 ay hapis cezası almasının kurumun disiplin ve düzenini bozma açısından tarkin etkiler doğuracağına kabulüne olanak bulunmamaktadır.

Kuşkusuz istihdam şekilleri farklı olan kamu görevlileri hakkında özlük hakları vb. ekonomik konularda farklı hükümlere tabi tutulmaları mümkün ise de, sözleşme feshi ile göreve son verilmesi niteliğindeki işlemler bakımından farklı süreler içeren hükümlere tabi tutulmalarının itirazın iptali istenilen hüküm dışında herhangi bir dayanağı bulunmamakta olup, Anayasanın 10. maddesinde yer alan; “Devlet organlarının ve idare makamlarının bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorunda oldukları” yönündeki Anayasa hükmüne aykırı hareket edilmesi sonucunu doğuracaktır ki, bu durumun da Anayasanın üstünlüğü prensibi karşısında kabulü mümkün değildir.

İtiraz konusu kural Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesine aykırıdır.

Sonuç ve İstem:

Açıklanan nedenlerle, Anayasa'nın 152. maddesi ile 6126 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesinin 1. fıkrası gereğince; 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünden Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin İşe Alınacaklarda Aranılacak Şartlar başlıklı 7. maddesinin (c) bendinde yer verilen “6 aydan fazla” ibaresinin, Anayasa'nın 10. maddesine aykırı olduğu kanaati ile iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulmasına, davacının temyiz isteminin Anayasa Mahkemesince karar verildikten sonra veya dosyanın Anayasa Mahkemesine ulaşmasından itibaren 5 ay geçtikten sonra incelenmesine ve dosyadaki belgelerin onaylı bir örneğinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmesine 14.03 2018 tarihinde oybirliği ile karar verildi.”